

geestelijke gezondheidszorg

Nieuwsbrief

16de Jaargang
Nummer 32
april 2011

Niet langer graaf ik diep
om uit te zoeken wie ik ben,
Niet langer heb ik bij elke vraag
een nieuwe twijfel.
Niet langer wordt elke zekerheid
door het onzekere ondermijnd.
Met de loop der jaren is vanzelf
rust gekomen en evenwicht.
Keren dingen om en worden draagbaar
de psychoses de depressies omgekeerd
Het lijden dat onverteerbaar leek
is uit zichzelf getransformeerd
tot een hoge alledaagse kwaliteit van leven.
Elke dag heeft haar eigen levensvreugde
zin en betekenis ontwikkeld.
Waar vroeger vaak sprake was van strijd
pijnlijk afzien is steeds vaker
ontspanning de grondtoon van mijn leven.
De kwaadheid en de strijd tegen onrecht
van mijn jonge jaren is volstrekt van tint
veranderd.
In die zin moet ik denken aan Leonard Cohen,
die in zijn jonge jaren
zijn songs of love en hate schreef en daar
veertig of vijftig jaar later nog steeds
voor stond.
Een leven lang trouw aan je zelf
maar ook steeds wisselend met de seizoenen
en het meanderen van de rivier.
Zo is er steeds de stabiliteit
en onveranderlijkheid
Gemengd met dynamiek en immer durende
beweging.

Niet langer graaf en zoek ik
vind steeds meer en vaker rust!

Bert Arts

In memoriam Bert Arts

Bert Arts, boegbeeld van de onafhankelijke cliëntenbeweging in Nijmegen is op 5 maart 2011 na een kort en plotseling ziekbed overleden.

Bert Arts stond aan de wieg van het Basisberaad Nijmegen. Hij heeft met zijn collega's van het Basisberaad in 2001 Informatiewinkel De Kentering opgericht (wat wij dit jaar dan ook zullen vieren). Ook de Dag van de Kwaliteit was zijn geesteskind en die Dag heeft hij helpen organiseren tot aan de laatste keer in 2010 over het thema Werk. Zijn strijdvaardige geest zal doorwerken in ons, zo hopen wij.

Bert is begraven op 9 maart 2011, de dag dat hij 56 geworden zou zijn. Zijn familie heeft er voor gekozen samen met de cliëntenbeweging en de mensen die Bert kenden van RIBW, GGZ Nijmegen en andere organisaties er een 'Dag van de Kwaliteit' van te maken. Een dag van ontmoeting met Bert in ons midden.

Het gedicht op de voorpagina van deze Nieuwsbrief was zijn laatste gedicht. Het Basisberaad brengt deze Nieuwsbrief uit als eerbetoon aan de man die ons zo geïnspireerd heeft, die twintig jaar lang in het midden van de cliëntenbeweging in Nijmegen heeft gestaan en geholpen deze groot te maken. We wensen vooral zijn familie veel sterkte toe in het dragen van dit verlies. ←

Een strijdbaar leven - herinneringen aan Bert Arts:

Door: Vincent van Dongen

Als je Bert Arts tegenkwam, groette hij vaak met termen die herinnerden aan diverse sociale strijden van weleer. Kameradski, zei hij tegen de één. Kompaan was het voor een ander. Mij groette hij altijd met 'companheiro'. Het is een Portugees woord dat metgezel betekent. Met dit woord verwees Bert naar de Anjerrevolutie: een bijna geheel vreedzame revolutie waardoor Portugal in 1974 van de dictatuur verlost werd, die het land arm hield. De revolutie begon bij soldaten die in opstand kwamen tegen het regime. Die soldaten kregen door burgers rode anjers in het geweer gestoken ter aanmoediging en werden symbool voor het verzet. Verzet tegen armoede en voor vrijheid van meningsuiting, daar streden de Portugezen voor en dat was ook waar Bert voor streed: een volwaardig bestaan voor cliënten en het laten horen van hun stem.

Strijden tegen onrecht deed Bert al voordat hij een cliënt van GGZ en RIBW werd. In Dodewaard en Kalkar streed hij tegen de kernenergie. Toen al betaalde vreedzame en respectvolle strijd zich uit. Ik herinner me een verhaal over hem, dat hij na een demonstratie in Kalkar tegen de bouw van de kerncentrale geen vervoer terug naar Nijmegen had. Hij is toen met een politiewagen thuisgebracht, niet als arrestant, maar als gewaardeerd mens die een lift krijgt. Ikzelf heb wel eens last van mijn geheugen (als ggz-client al jaren medicijnen slikkend) en misschien schrijf ik hem nu een gebeurtenis toe waarvan ik een ander heb horen vertellen. Maar als al zou het niet echt zijn gebeurd, het zou Bert wel overkomen kunnen zijn: want of iemand nu ggz-client of dakloze, wethouder, agent of serveerster was, hij benaderde iedereen met hetzelfde respect en dezelfde belangstelling.

Hadden we een afspraak met een ambtenaar of wethouder uit de regio, dan kon er niet over politiek beleid worden gepraat voordat Bert uitgebreid de tijd had genomen om te zoeken naar dingen in het grijze verleden van Nijmegen die hij deelde met zo'n man of vrouw. Hiermee schiep hij een band, voordat over zaken werd gepraat. 'Hij verstond als geen ander de kunst zich in verschillende rollen te verplaatsen', schreef Hans Goeman (voormalig lid van de Raad van Bestuur van de RIBW) in het condoleanceregister.

Ruimte voor de ggz-client als mens, daar stond Bert voor, maar het woord 'cliënt' gebruikte hij nauwelijks, laat staan het woord 'psychiatrisch patiënt'. Hij sprak altijd over 'onze mensen'.

Bert tijdens een overleg

Het waren de mensen die het in het leven niet makkelijk hadden, die een knauw hadden meegekregen, met zichzelf of met de maatschappij overhoop lagen, die hij in zijn hart gesloten had. Hij heeft zelf ook een periode gehad dat hij het heel moeilijk had, lijdend onder zijn psychische makken. Hij heeft daar uit kunnen klimmen, vertelde hij, doordat er mensen van de RIBW waren die in hem bleven geloven. En vanuit die ervaring is hij eind jaren '80 begonnen met strijden voor beleid van gemeentes, verzekeraars en instellingen, dat erop gericht is de kracht in mensen te zien en naar boven te halen. Eerst vanuit de toenmalige RPCF (later opgegaan in Zorgbelang).

Om een apart platform te hebben voor mensen vanuit de psychiatrie, die daar de ruimte kunnen nemen zich te laten horen, zette Bert samen met o.a. Huub Beijers in 1992 het Basisberaad op. →

Vanuit het Basisberaad is de Stichting Cliënteninitiatieven opgericht om een juridische paraplu te bieden voor de cliëntgestuurde projecten waar Bert zo'n groot voorstander van was. In 2001 is informatiewinkel De Kentering gestart. En bij

dagactiviteitencentrum Phoenix van de RIBW hielp hij bij de totstandkoming van het wekelijkse cliëntgestuurd restaurant De Vuurvogel.

Kracht en empowerment van cliënten en een samenleving die ruimte biedt om anders te zijn, daar stond Bert voor. Voor mijzelf was hij een levend symbool van kracht. Van hem heb ik geleerd voor mezelf de grenzen van m'n eigen inzetbaarheid te bewaken en keuzes maken waar je wel en niet je stem laat horen en welke strijd je voert en wat je over laat

aan anderen. Zelf was Bert er duidelijk in waar zijn grenzen lagen: zo maakte hij alleen bij hoge uitzondering afspraken op de ochtend, want hij was geen ochtendmens. De middag en avond waren de tijden dat hij het best functioneerde. Als een vriend mij vertelde dat hij bij een late avondwandeling licht bij de Kentering zag branden, wist ik dat het Bert was, die dan nog actief was. En vaak heb ik me er aan geërgerd dat hij zo moeilijk bereikbaar was. Maar geen antwoordapparaat te hebben, was voor Bert dé manier om zijn thuis een plek te laten zijn waar hij tot rust kon komen.

Conformeren was niet Bert's ding. Ruimte scheppen dat mensen anders mogen zijn, was ook iets waar hij voor streed. Leven met een psychische handicap is niet louter leren ermee om te gaan, zodat je kunt functioneren in de maatschappij. Even belangrijk is het, dat de maatschappij accepteert dat er mensen zijn die afwijken, die anders zijn. Mooi voorbeeld daarvan is zijn eigenwijze wijze van kleden, van zichzelf te schoeien. Nog tot ver in de herfst, al was het nog zo koud, droeg hij sandalen.

Zo fietste en treinde hij stad en land af om de stem van Nijmeegse cliënten overal te laten klinken.

Geestelijk steeds sterker geworden, maar door een lichamelijke ziekte geveld is Bert Arts er nu niet meer en zijn vertrek voelt aan alsof ik verweesd ben en nu op eigen benen moet staan zonder mijn groot voorbeeld. In herinnering aan Bert's strijdvaardigheid hebben de vrijwilligers van De Kentering anjers op de kist gelegd toen hij uitgeleide werd gedaan. Het was een mooie uitvaart:

er werden afscheidsgroeten aan Bert gegeven met een spandoek beschilderd door bezoekers van DAC Phoenix. Op de sobere blankhouten kist konden met wasco afscheids-woorden worden geschreven. Een vriendin van hem schilderde een lelie en vele mensen haalden herinneringen aan hem op. En een paar van Bert's mooiste gedichten werden voorgelezen.

We zullen Bert missen. Ik zal Bert missen. Mede door hem leerde ik mijn eigen kracht kennen, leerde ik mijn mond te roeren binnen de gemeentepolitiek. Leerde ik de strijd aan te gaan tegen de financiële armoede van onze mensen door inspraak bij de gemeenten. Leerde ik over de rijkdom aan inspirerende cliënteninitiatieven. Over de kracht die je in mensen naar boven kunt halen door naast ze te gaan staan en samen op te trekken. Dat is de geest waarin ik en met mij de rest van het Basisberaad van De Kentering zijn werk voort willen zetten. We zullen Bert missen, maar juist in deze politiek en economisch barre tijden zullen we zijn geest van kracht en kameraadschap niet laten sterven.←

Een herinnering aan Bert Arts.

En zo plotseling gleed Bert weg uit het leven.....

Ik wil graag schrijven over Bert want hij was een bijzondere man, in vele opzichten.

Wij leerden Bert kennen via zijn "coach", Ton Fuselier.

Samen verzorgden zij vele gastlessen bij de opleiding voor sociaal psychiatisch verpleegkundigen, altijd samen. Studenten waardeerden dat zeer omdat Bert ook de andere kant van het verhaal kon vertellen, het verhaal gezien vanuit de gebruiker, de cliënt. En daarin was Bert een kei.

Hij liet zien wat er zoal met een mens kan gebeuren, met ieder mens, dus ook met ons! Maar hij liet ook zien welke mogelijkheden er toch zijn, ondanks de beperkingen.

Daarenboven was hij een aimabele en ook intelligente man. Hij zat, namens de cliëntenbeweging, in de Klankbordgroep van de opleiding, een soort adviesgroep met vertegenwoordigers vanuit een aantal grotere GGZ-instellingen. Hij stond pal voor de belangen van de cliënt en herinnerde ons steeds daaraan. Hij vroeg –en kreeg- aandacht voor de veranderingen tengevolge van de WMO, niet alleen tijdens zo'n overleg maar ook via schriftelijke informatie. Hij deed wat hij beloofde.

Daarnaast kwam ik, als mede Nijmegen Oost bewoner, Bert vaak tegen bij de supermarkt, met zijn stoffen tas op zijn schouder en zijn sigaretje in de aanslag. We bespraken dan niet alleen de psychiatrie maar ook over het leven, in vele facetten, en altijd ging ik met goede zin verder op mijn weg.

Wat een fijn mens was Bert.

Ik zal hem missen, niet alleen bij de supermarkt maar ook in de opleiding.

Hein van Hulst

Namens de Opleiding Sociaal Psychiatisch Verpleegkundigen, HAN Nijmegen

Bert,

Je hebt tot ons verdriet plotseling deze aardbodem verlaten, toch heb ik het gevoel dat je ons vanuit het heelal met een alziend oog bekijkt en soms fluisterend in het oor tegen de meiden en

jongens van Basisberaad/de Kentering zegt:

Ga op de opgeslagen weg door, jullie kunnen het!

Of Vincent, denk er aan dat ik altijd vanuit het oneindige met je mee kijk!

Of.... Elly, als je die foto nu eens ovaal in het midden van de pagina van de Nieuwsbrief zet met rondom de geschreven

tekst.

of hé Wim, binnenkort pak je de voorzittershamer toch weer op!

En al die andere fluister je ook iets persoonlijks in hun oor.

Bert vergeten doen we je niet en jij ons niet.

Corrie

Bert,

onuitputtelijke bron van kennis en energie!

Ik keek tegen je op, zag je als voorbeeld en wilde zoveel mogelijk van je leren.

Ondanks de korte tijd die mij vergund was met jou, heb jij een onuitwisbare indruk bij mij achter gelaten.

Wandelend in mijn gedachten zul je vertoeven!

Bert, ik zal proberen te strijden voor de goede zaak zoals jij dat zo goed kon en dan hoop ik dat je tevreden zult zijn over mij!

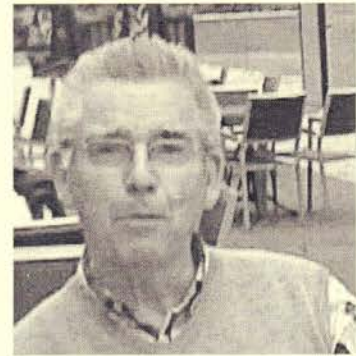
Het ga je goed!

Dianne

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het proces wat de Kanteling genoemd wordt.

Door: Wim van der Velden

Sinds 1 januari 2007 bestaat de landelijke Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De WMO heeft als doel om iedereen, jong en oud, met of zonder lichamelijke of psychische beperkingen aan de samenleving te laten deelnemen. Gemeenten in Nederland hebben de plicht om WMO-beleid te ontwikkelen en uit te voeren. Dat betekent dat het beleid goed moet aansluiten op de wensen en behoeften van kwetsbare mensen.

Wim van der Velden

De WMO is een kaderwet, wat betekent dat iedere Gemeente een eigen WMO-beleidsplan op moet stellen (kan dus per gemeente iets verschillen). Nijmegen heeft een WMO-beleidsplan, maar dit is nog niet helemaal afgerond. Om het hele WMO terrein beter te kunnen overzien is het ingedeeld in 9 zogenaamde *prestatievelden*:

1. Bevorderen sociale samenhang.
2. (preventief) Jeugdbeleid en opvoedingsondersteuning.
3. Informatie, advies en ondersteuning.
4. Ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Bevorderen participatie mensen met beperkingen.
6. Voorzieningen voor mensen met beperkingen (dit is de verordening *individuele Voorzieningen*).
7. Maatschappelijke opvang (onder andere vrouwen).
8. Bevorderen van openbare geestelijke Gezondheidszorg.
9. Verslavingsbeleid.

Uit gemeentelijke gegevens blijkt dat de beleidsplannen voor de velden 1 t/m 5 en 7, 8 en 9 inmiddels klaar zijn. De verordening Individuele Voorzieningen (voor veld 6) zal door het recent ingezette proces, dat de KANTELING genoemd wordt, herschreven moeten worden.

Omdat de meeste mensen die door het Basisberaad vertegenwoordigd worden, te maken zullen krijgen met voorzieningen uit veld 6 is het dubbel zo belangrijk om op de hoogte te zijn van het begrip **Compensatieplicht**.

Voor de duidelijkheid, dit is een plicht van de gemeente en speelt een centrale rol in het proces de Kanteling. Op dit begrip kom ik zo terug.

Het is wel zo dat mensen die al eerder van individuele voorzieningen gebruik maakten (voorlopig) nog volgens de oude regelingen beoordeeld zullen worden.

Ter verduidelijking nog even een uitgebreidere omschrijving van Prestatieveld 6. Hier staat o.a. het volgende:

-Veld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem voor het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer. Voorzieningen zijn o.a.: Hulp bij het huishouden, scootmobielen en woning-aanpassingen.

Vooraf voor veld 6 geldt dat hier de burger en de gemeente in direct contact komen te staan. Onder de noemer de KANTELING tracht de gemeente bij de aanvraag van een WMO-voorziening voortaan een completer beeld te krijgen van de omstandigheden van een cliënt (dus bijvoorbeeld ook inkomen, ook van inwonende kinderen en van sociale contacten).

De gemeente gaat bij het bieden van ondersteuning eerst kijken naar wat de mensen zelf zouden kunnen en willen, dit indien nodig met hulp vanuit hun eigen omgeving of door inzet van vrijwilligers.

Kortom, niet de gevraagde voorziening is uitgangspunt, maar wat de mensen nodig hebben om zelfredzaam te zijn en om te kunnen deelnemen aan de samenleving, dus: van Claim- naar Vraaggericht. In het kort wordt dit de *Compensatieplicht* genoemd (art. 4 WMO).

Met andere woorden:

De *Compensatieplicht* verplicht een gemeente om de beperkingen van iemand zo te compenseren, dat hij kan meedoen in de samenleving. →

Daarbij kijkt de gemeente samen met hem/haar naar zijn leven en naar wat voor hem/haar de beste oplossing is. Dit vraagt om een andere manier van denken: vanuit de persoon en niet vanuit voorzieningen. Zijn er meerdere (gelijke) oplossingen dan komt de goedkoopste naar voren. Het is wel duidelijk dat deze aanpak vaak een verkapte bezuiniging inhoudt.

Voor een aantal voorzieningen (zoals b.v. thuiszorg) wordt nu al een inkomensafhankelijke eigenbijdrage gevraagd, dit zal zeker doorgaan, en waarschijnlijk zelfs meer worden.

Centrale begrippen bij de toepassing van de *Compensatieplicht* zijn:

Zelfredzaamheid en *Maatschappelijke Participatie*, die zo veel mogelijk gecompenseerd moeten worden.

Dit via een keten van

dienstverlening : Wonen, Zorg, Welzijn en (zo nodig) inkomensondersteuning.

Hier sluiten de "Rechten van de Burger" mooi bij aan, deze zijn opgesteld door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten):

1. Iedereen kan wonen in een schoon en leefbaar huis.
2. Iedereen kan wonen in een voor hem/haar geschikt huis.
3. Iedereen heeft beschikking over primaire levensbehoeften.
4. Iedereen heeft beschik. over schone, draagbare en doelmatige kleding.
5. Iedereen kan thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.
6. Iedereen kan zich verplaatsen in, om en nabij het huis.
7. Iedereen kan zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.
8. Iedereen heeft de mogelijkheid om contacten te hebben met mede- mensen en deel te nemen aan maatschappelijke, religieuze of recreatieve activiteiten. Deze rechten geven een ideaal weer, waaraan de bereikte resultaten afgemeten kunnen worden. Ook het jaarlijkse Cliënt-tevredenheidsonderzoek geeft een beeld van de behaalde resultaten.

Het Gesprek tussen Gemeente en Burger

In dit gesprek wordt de zelfredzaamheid en mogelijkheid tot maatschappelijke participatie nagegaan. (met andere woorden de *compensatieplicht* van de gemeente wordt vastgesteld).

Dit gesprek heeft plaats tussen een gemeentelijke beambte, of door iemand van een van de grote welzijnsinstellingen (bv. MEE of Tandem). Als de burger dat wil, dan kan hij een ondersteuner of begeleider meenemen.

Het is de bedoeling om tot een, voor ieder, aanvaardbaar " Arrangement " aan hulp te komen.

Lukt dit niet dan komt er een mogelijkheid tot *beroep*. Vaak is het nuttig dit gesprek bij de cliënt thuis te houden (z.g. keukentafel-gesprek). In ambtelijke taal wordt het als volgt omschreven: In het gesprek brengt een persoon met een handicap, de oudere of de chronisch zieke samen met de gemeente in beeld, welke belemmeringen in zelfredzaamheid en participatie hij/zij als gevolg van de aandoening ondervindt. Hij/zij zoekt samen met de gemeente naar de meest passende oplossingen om deze belemmeringen weg te nemen. Hier wordt de hele levenssituatie van deze burger bij betrokken. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt, dit kan dienen bij een eventuele evaluatie.

Onze gemeente (Nijmegen) kent 4 formele inspraakorganen. Onze doelgroep (vnl. GGz) is vertegenwoordigd via het Platform Gehandicaptenbeleid Nijmegen (PGN).

De heer Toon Pelkmans heeft, als voorzitter van de Stichting Cliënten Initiatieven (waaronder o.m. de Kentering, Basisberaad en Cliëntondersteuning) al ongeveer 4 jaar onze belangen verwoord naar de gemeente toe, via de PGN.

Onlangs heeft hij toegezegd dit ook de komende 4 jaar te willen blijven doen.

Voorlopig zal Mariëtte (Cliëntondersteuning) deelnemen aan het uitvoerend overleg.

Voor prestatieveld 6 komt een nieuwe gemeentelijke Verordening om het geheel van de Kanteling, het Gesprek en de nieuwe Compensatieplicht in goede banen te leiden.

Hiervoor is de eerder genoemde inspraak onder meer bedoeld.←

De (O)GGz-spiegel –Basisberaden gaan onderzoeken hoe goed gemeenten het doen.

Door: Vincent van Dongen

Het Basisberaad van de Kentering (in Nijmegen) en het Basisberaad Rivierenland (in Tiel) gaan gezamenlijk meewerken aan de (O)GGz-spiegel. Dat is een onderzoek naar de kwaliteit van het WMO-beleid van gemeenten.

De WMO, Wet Maatschappelijk Ondersteuning, heeft gemeenten immers de opdracht gegeven, zorg en welzijnsbeleid te ontwikkelen voor mensen met een beperking en ook voor mensen met een psychiatrische problematiek, dak- en thuislozen en mensen met verslavingsproblematiek. Het onderzoek wordt in het hele land uitgevoerd door regionale cliëntenorganisaties, ieder in hun eigen regio. GGz staat voor geestelijke gezondheidszorg en OGGz voor openbare geestelijke gezondheidszorg, zorg voor kwetsbare groepen met meerdere soorten problemen die ze tegelijkertijd hebben, vaak een minder duidelijke hulpvraag hebben en actief worden opgezocht omdat ze zelf geen hulp zoeken. OGGz is ook een onderdeel van de WMO en naar de ervaring met OGGz wordt ook gekeken in het onderzoek (O)GGz spiegel, net als naar beleid voor 'gewone' GGz-cliënten, vandaar de O tussen haakjes.

Als de onderzoeken af zijn, kunnen de cliëntenorganisaties met de resultaten in de hand de gemeenten een spiegel voorhouden hoe die het doen in de ogen van de cliënten van de GGz, Maatschappelijke Opvang en Verslavingszorg.

Omdat het onderzoek landelijk op dezelfde manier wordt uitgevoerd, zal een totaalbeeld ontstaan waardoor gemeenten ook met elkaar vergeleken kunnen worden.

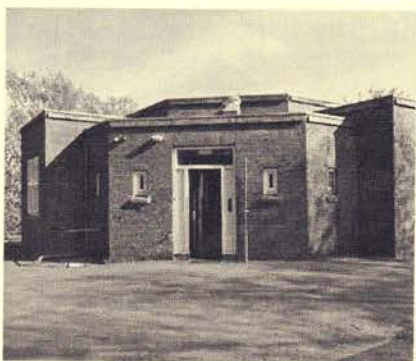
Zo kunnen gemeenten die minder goed presteren aangesproken worden op hun verantwoordelijkheid nog beter rekening te houden met wat mensen uit deze doelgroepen nodig hebben van hun gemeente.

De Basisberaden van Nijmegen en het Rivierenland zullen voor uitvoering van dit onderzoek zoeken naar samenwerking met de

cliëntenraden van Pro Persona (voorheen GGz Nijmegen en Gelderse Roos), RIBW en IrisZorg hier in de regio.

We zoeken nog mensen die het leuk vinden om mee te werken aan het onderzoek en met vragenlijsten bij mensen langs te gaan, die gebruik maken van de WMO. We zullen zo veel mogelijk WMO-cliënten met een psychiatrische of verslavingsachtergrond en mensen uit de daklozenopvang in augustus en september benaderen met vragen over hoe tevreden ze zijn over de ondersteuning van gemeenten op het gebied van dagactiviteiten en werk, de leefbaarheid en sociale contacten in de buurt en de gemeente en tot slot het zelfstandig kunnen functioneren.

Vind je het leuk om een handje mee te helpen en ondersteund door het Basisberaad aan de hand van een vragenlijst mensen te interviewen, kun je voor informatie bellen met De Kentering, 024-3231202. ←

T-huis, Liomoslaan 10 Nijmegen

De Kentering

Voorlopige aankondiging

10 jarig bestaan Infowinkel
20 jarig bestaan Basisberaad
en opening T-huis, ons nieuwe onderkomen.

Dit feest zal in de 4de week van juni

Bezuinigingen gaan ten koste van jonggehandicapten

Door: Job Schellekens

Nu er een nieuwe regering is aangetreden zijn ook de nieuwe bezuinigingsmaatregelen bekend geworden. Het totale pakket aan maatregelen ligt er niet om: 18 miljard euro moet er de komende jaren bezuinigd worden. Maar wie gaat de rekening betalen?

Job Schellekens

Voor ggz-cliënten kunnen de bezuinigingen dramatisch uitpakken. Ten eerste wil de regering de Wajongregeling, waar veel ggz-cliënten gebruik van maken, grotendeels afschaffen.

Er moet een uniforme regeling komen voor mensen die het niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt. Hierin worden de huidige Wajong, Wet werk en bijstand en Wet sociale werkvoorziening samengevoegd. Gemeenten krijgen hiervoor de verantwoordelijkheid.

De regering wil dat de rest op de arbeidsmarkt aan de slag komt. Maar wie een handicap heeft en ooit is afgekeurd, weet beter – je draagt vaak voor de rest van je leven een stempel waardoor het uiterst moeilijk is om weer aan de bak te komen. De vraag is of er besloten zal worden om alle Wajongers te herkeuren. Voor wie in de volgende ronde van herkeuringen reeds volledig en duurzaam is afgekeurd, is dat zinvol nog wenselijk. Het zou voor velen eerder leiden tot een verblijf in de bijstand dan een plek op de arbeidsmarkt.

Daarnaast kan een nieuwe ronde herkeuringen gaan zorgen voor extra stress bij jonggehandicapten. Een slechte zaak, aangezien een flink aantal van hen arbeidsongeschikt is verklaard vanwege psychische aandoeningen. Zij zijn extra kwetsbaar voor stress en psychische druk. Bovendien is een nieuwe ronde herkeuringen ook onnodig omdat de Wajongregeling op 1 januari 2010 al fors hervormd is. Sindsdien zijn de keuringen strenger en talrijker geworden en krijgen jonggehandicapten meer verplichtingen opgelegd.

An sich is de stelling van de regering, dat zij meer jonggehandicapten aan het werk wil hebben, natuurlijk toe te juichen.

Velen van hen staan te springen om een baan. Maar dan begrijp ik niet dat de regering tegelijkertijd ook fors wil bezuinigen op de sociale werkplaatsen – vaak de enige mogelijkheid op een betaalde baan voor jonggehandicapten. Door te bezuinigen op de sociale werkvoorziening zullen velen van hen het perspectief op een betaalde baan verliezen, en daarmee het perspectief op een zinvolle dagbesteding, een stukje zelfrespect en sociale contacten.

In het verleden hebben diverse regeringen al gepoogd om jonggehandicapten aan het werk te helpen. Werkgevers kregen financiële voordelen in het vooruitzicht gesteld indien zij een Wajongere aannamen, opleiding en vrijwilligerswerk was toegestaan (want leidt tot toekomstperspectief) en de afgelopen jaren is een wildgroei aan reïntegratiebureaus gesubsidieerd.

Maar deze maatregelen bleken in de praktijk onvoldoende resultaat te bieden. En aan de Wajongers zelf heeft het ook niet gelegen, want – nogmaals – velen van hen staan te springen om een baan. Wellicht wordt het tijd om de rollen om te draaien.

Ik denk namelijk dat de enige manier om jonggehandicapten aan de slag te laten komen is om werkgevers te verplichten om jonggehandicapten aan te nemen. ←

TIEN VRAGEN AAN... ILJA KIESENBURG

In de vorige Nieuwsbrief hebben we 10 vragen gesteld aan Toon Pelkmans, voorzitter van de Stichting Cliënten-Initiatieven Nijmegen. Een soort afronding van de reeks interviews van mensen die verbonden zijn aan de Kentering Info-winkel, Basisberaad en Cliëntenondersteuning. Deze reeks interviews is reeds in 2006 gestart om een menselijk gezicht te geven aan de Stichting en zijn geledingen. De Interviewredactie bestaat uit Elly, Wim en Vincent. Wie zou de volgende geïnterviewde worden? Iemand kwam op het idee hiervoor een persoon van ons zuster Basisberaad uit Tiel te vragen. Miep Bieshaar ook lid van dit beraad en vrij vaak in Nijmegen wist wel een geschikt medelid, en zo werd het Ilja. Begin maart gingen Elly en Wim op pad (Vincent was druk met andere zaken voor het Basisberaad), naar een mooie, rustige buitenwijk van Tiel, waar we door Ilja gastvrij ontvangen werden in een gezellige lichte woonkamer. Na een bak koffie en wat inleidende opmerkingen over Tiel kon het interview beginnen. 1^e vraag:

Ilja Kiesenbourg met Wim van der Velden

1. Hoe lang ben je al bij het Basisberaad Tiel en wat is jouw inbreng?

Ilja vertelt dat hij eigenlijk binnen gekomen is via het Programma Lokale Versterking (3 tot 3 1/2 jaar geleden), hierbij was ook het Basisberaad Tiel betrokken.

Dit programma was enkele jaren geleden bedoeld om de belangenbehartiging van cliënten in de GGZ te versterken. Toen deze subsidie stopte vroegen Teunnie en Miep Ilja en nog enkele anderen die met Lokale Versterking hadden meegedaan, of ze aansluitend bij het Basisberaad wilden komen, zo kreeg het Basisberaad plotsklaps een flinke uitbreiding.

Momenteel ben ik stukjes aan het schrijven voor het Jaarverslag 2010.

Sacha schrijft b.v. subsidieaanvragen die ik dan van commentaar voorzie.

Naar buiten toe geef ik bekendheid aan het Basisberaad door lessen te geven aan ambtenaren (ik vertel ze bv. wat ze van cliënten met een GGZ achtergrond mogelijk kunnen verwachten).

2. Wat is jouw motivatie om bij het Basisberaad actief te zijn?

Op de eerste plaats de stem van cliënten laten horen. Ik werk daarom als Ervaringsdeskundige bij Pro Persona (Gelderse Roos samen met GGZ-Nijmegen).

Maar ook bij DAC's (Dag-Activiteiten Centra).

Als die zouden verdwijnen dan moeten de vrijwilligers nog meer aan bod komen. Door de invoering van de Eigen Bijdrage sinds half 2010 is de kans nog groter dat de mensen op de bank blijven zitten en inactief worden.

Verder ben ik actief bij Vriendendienst Siependael (onderdeel

Pro Persona), hier werkt een betaalde kracht en 7 vrijwilligers.

3. Ben jij een denker of een doener?

Ilja neigt iets meer naar denker, maar als het even kan wil hij dat, wat hij bedacht heeft ook graag zelf uitvoeren. Vroeger heb ik de Havo nog afgemaakt en daarna 6 jaar gewerkt. Ook nu volg ik (soms met enige tussenpozen) nog een opleiding, hopelijk komt het nog eens tot betaald werk.

4. Waar kun jij van genieten?

Wandelen doe ik heel graag. Samen met mijn partner en hond en mijn ouders door het bos. Van hier uit is de Utrechtse Heuvelrug het dichtste bij. Verder vind ik vakantie heel fijn, dan kan ik mooie grote foto's maken. Vroeger gingen we vaak naar zee dat trekt me ook nu nog het meest.

Als bijzonder huisdier heeft Ilja een konijntje met kleine hangoren in een kooi die midden in de kamer staat. Als het zich prettig voelt gaat ze zitten "knorren" vertelt Ilja en bij bang zijn gaat ze "stampen" of "brommen".

Als ik en mijn partner een paar dagen weggaan dan gaat onze hond Förster (op zijn deens geschreven) een paar dagen in pension omdat wij beiden hele dagen werken of als ervaringsdeskundige bezig zijn.

Ook op sportief gebied is Ilja nog druk bezig vertelt hij. Als trainer bij de Waterpolo jeugd sta ik nog regelmatig aan de bak, maar zelf ben ik met mijn 35 niet meer zo vaak actief in het water. Ook muziek luisteren doe ik graag, ik heb een doorsnee brede belangstelling.→

5. *Wat was jouw leukste ervaring bij deze groep?*
Het is gewoon een hele leuke groep. De meest indringende ervaringen van de laatste tijd zijn toch wel de cliënten-training die ik aan gemeente ambtenaren geef. Ik vertel een stukje over mijn eigen ervaringen, en dit breidt ik dan uit naar bv een ziektebeeld. Dat is best wel heel spannend om te doen. Het is natuurlijk wel heel goed voor de beeldvorming van onze groep.

6. *Zie jij nog zwakke punten binnen de Psychiatrie?*

De beeldvorming naar buiten toe (ook via de politiek) kan en moet nog steeds beter. En mijn 2^e punt is dat sommige hulpverleners niet goed in schatten wat voor hulp nodig en goed is op een bepaalde tijd, voor een bepaalde cliënt. Ook de bejegening kan in zo'n situatie vaak beter. De hulpverlener bepaald nog (te vaak) wat een cliënt wel of niet moet doen.

De cliënt moet meer inspraak krijgen bij de hulp die hij aangeboden krijgt.

We krijgen veel bezuinigingen voor de kiezen (WMO, PGB en AWBZ), maar met goede hulp of begeleiding kan er mijns inziens wel veel opgevangen worden.

7. *Waar ben je trots op wat jullie tot nu toe met z'n allen bereikt hebben?*

Het Basisberaad groepje is nu vrij groot (7 mensen en Sacha als ondersteuner), Nu we dit aantal hebben kunnen we veel doen, ik hoop dan ook dat er geen te grote bezuinigingen komen.

Ilja bij zijn konijntje

Als Sacha weg gaat en er komt geen vaste, betaalde opvolger, dan komt de voortgang in gevaar. Verder gaat Ilja wel eens mee als vrijwilliger naar bijeenkomsten van gemeenten in de regio Tiel als het gaat over inspraak/voorlichting over de WMO. Ik ben trots op wat we met deze groep al bereikt hebben, en er zijn nog genoeg plannen voor de toekomst.

8. *Heb je buiten het Basisberaad nog meer activiteiten?*

Jawel, zo ben ik vrijwilliger bij de Vriendendienst, niet als deelnemer maar meer met administratieve taken. Ik ben ook betrokken bij de Samenloop (een soort Inloop voor Vriendendienst). In totaal zijn er bij Vriendendienst bij ons ongeveer 60 mensen ingeschreven, en een 20-tal heeft al een maatje gevonden. (Ook hier is Jimmy Bas coördinator.) Het meeste werk doe ik bij Pro Persona als ervaringsdeskundige. Ik leg dit zo uit: Eerst heb je ervaring (als cliënt), dan komt ervaringskennis en dan (vaak aangevuld met een cursus) kom je op het niveau van Ervaringsdeskundige. Dan kun je andere cliënten helpen, bv door lotgenotencontact en buiten de psychiatrie, gastlessen geven, zoals ik reeds zei, aan ambtenaren.

9. *Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?*

Eerst wil ik nog een training volgen om mijn ervaringsdeskundigheid uit te breiden door bv een cursus gesprekstechnieken, begeleiding geven aan cliënten en goede voordrachten leren geven. Prive heb ik geen plannen om te verhuizen, maar wel het idee om zo langzamerhand een gezinnetje te stichten.

10. *Hoe zie jij de toekomst van het Basisberaad Tiel?*

De subsidies voor het Basisberaad zullen over de periode 2012 tot 2014 en daarna verminderen. Onze taak zal meer verschuiven naar een adviserende rol richting gemeentes (bv WMO) en organisaties zoals bv Pro Persona. Landelijke beslissingen stoelen vaak in de eerste plaats op bezuinigingen en niet wat er onder de betrokken mensen leeft. WMO en PGB worden herzien en of hier op termijn verbeteringen op zullen volgen valt nog maar te bezien.

Aan het eind van het interview bedanken wij Ilja voor zijn gastvrijheid en zijn openhartige antwoorden en rijden wij weer terug naar Nijmegen. ←

Mag het een tandje minder?

- column door Vincent van Dongen -

Het mag wel een tandje minder. Nee, niet de hoogte van uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. Ook niet de banen voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt moeilijk aan werk komen en zich nuttig maken op een sociale werkplaats of in gesubsidieerde arbeid. Het gewone werk mag wel een tandje minder.

Steeds meer leven we in een maatschappij, waarin een tweedeling ontstaat tussen mensen die heel hard, te hard werken en mensen die dat niet bij kunnen benen en 'langs de kant staan'. Er is in het Torentje een premier met een big smile die doet vermoeden dat het leven hem altijd toegelachen heeft. Die alleen bekend lijkt met succes en niet weet hoe het is om te moeten worstelen om de dag door te komen. Om dagen te kennen dat je nauwelijks de moed en de energie hebt om het bed uit te komen, te angstig voor de supermarkt en te down om te koken. Zo'n premier denkt, dat mensen de moed en energie vinden om te werken in deze sneltrein-maatschappij als je nog meer druk op hen uitoefent door hun financiële zorgen te vergroten en de beschermende werkplekken te ontnemen. Zo'n premier heeft het goed mis.

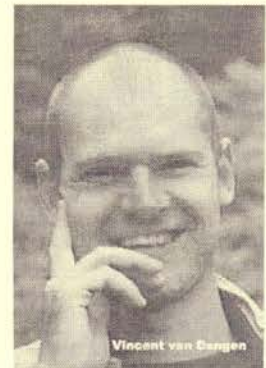
Ik merk hoe m'n fysiek reageert op de zorgen om het leefklimaat tussen allochtoon en autochtoon, om de dreigingen voor de bestaanszekerheid voor de 'onderkant van de samenleving', om de krimpende ruimte voor natuur. Ik loop meer gebogen, raak kortademiger en m'n keel trekt strak. Dat zijn de gevolgen voor gevoelige mensen als ik, als de premier alleen maar oog heeft voor het 'economisch klimaat' en het sociale klimaat en planetaire klimaat veronachtzaamt.

Het mag wel een tandje minder: het zou goed zijn voor de aarde als er minder gadgets gemaakt worden, als mensen niet ieder jaar een nieuwe telefoon nemen. Het zou goed zijn voor het milieu als de maximumsnelheid omlaag gaat in plaats van omhoog. Het zou goed zijn voor werkenden als het tempo van de lopende band omlaag gaat, de productietargets naar beneden bijgesteld. Het zou goed zijn voor de zorg als er minder formulieren ingevuld moeten worden. Het zou goed zijn als managers de laan uitgaan en leraren, agenten en verpleegkundigen worden aangenomen. Het zou goed zijn als een baas eens een hand legt op een vermoeide schouder en zegt: blijf maar een dagje thuis. Het zou goed zijn om tegen mensen voor wie het hard werken is om psychisch het hoofd boven water te houden,

te zeggen: we zullen je niet verder onder druk zetten maar jou de ruimte geven om adem te halen en zelf de keus te laten wel of niet betaald te werken.

Alle politieke partijen roepen om het hardst dat ze de nadruk willen leggen op wat mensen wel kunnen. Daarmee wordt een zware druk gelegd op mensen die zorgvuldig met hun psychische kracht en energie om moeten gaan. Neem zo iets simpels als de afwas die gister op mijn aanrecht stond: het was best een berg en ik voelde me psychisch hondsberoerd. Ik had tegen mezelf kunnen zeggen "kom op, je kunt het" en zo de druk op mezelf opvoeren. Maar als ik dat gedaan had, zou ik na 5 minuten de rest van de afwas hebben laten staan en doodmoe ineenzijgen. Ik heb het omgedraaid: ik ben uit gegaan van wat ik niet kan. Ik zei tegen mezelf "het lukt toch niet, die hele afwas, maar doe alvast een beetje, dan is in elk geval wat je nu nodig hebt schoon". Aldus, met een borstel in de ene hand en een vuil kopje in de andere, ging ik aan de slag zonder de eis en de verwachting dat ik het zou moeten kunnen. Een ontspannen kwartier later was de afwas af.

Met minder eisen aan mensen komt er ademruimte in de maatschappij, met minder werk draaien de machines minder hard en blijft de lucht zuiverder. Met minder biefstuk meer regenwoud, met minder polemieken en populistisch geschreeuw meer ruimte om naar elkaar te luisteren. En met minder kijken naar regeren als een boekhoudkundige taak, meer ruimte om aan het roer te staan van een samenleving waarin respect, rechtvaardigheid en solidariteit voorop staan. En dat gezegd hebbend mag ik zelf wel een tandje minder oog hebben voor de politiek, m'n hoofd opheffen, de voorjaarslucht inademen en kijken naar de bloemen die uit de knop komen. Zelfs op de strengste winter volgt altijd weer een lente. ←

Mijn verhaal

Door: Dianne van Dijk

Vanaf mijn 14de had ik al psychische klachten maar het heeft tot mijn dertigste geduurd voor ik mijn diagnose manisch depressiviteit kreeg. Heb jaren terug dus rondgedoeld met de vraag wat er met mij aan de hand was.

Gedurende die jaren liep er veel mis op het gebied van studie, werk en relaties. In de periode van 2001 tot 2005 ben ik vier keer opgenomen geweest. Toen ik de kliniek uit kwam was er van mijn zelfvertrouwen en zelfbeeld weinig over. Ik ben toen activiteiten bij DAC Phoenix gaan doen waaronder vrijwilliger bij het administratieproject, een receptiefunctie.

In het begin was ik erg onzeker maar na verloop van tijd kreeg ik steeds meer zelfvertrouwen.

Dianne

Op gegeven moment ben ik een cursus gaan doen, werken met eigen ervaring. Hierdoor verhoogde mijn geloof in mijn capaciteiten ondanks dat ze jaren ondergesneeuwd waren. Ze waren nog steeds aanwezig, gelukkig!

Ondertussen ben ik bij de locatieraad gegaan, omdat ik graag op wilde komen voor medecliënten. Toen ben ik lid geworden van het Basisberaad. In het begin dacht ik, waar ben ik aan begonnen, het was van een heel ander niveau dan ik gewend was bij de locatieraad. Ik vond het allemaal erg interessant.

Door het Basisberaad heb ik meer zelfvertrouwen gekregen en een groter geloof in mijn capaciteiten.

Het Basisberaad heeft ervoor verzorgd dat ik weer een stap verder kwam in mijn herstel. Het heeft een deur geopend naar allerlei nieuwe kansen.←

Het beleavingsjaar 2010 van Cluster Cliëntenraad Zuid IrisZorg.

Door: Corrie Meurs

De Cluster Cliëntenraad Zuid is het afgelopen jaar nauw of zijdelings betrokken geweest bij de volgende feiten/gebeurtenissen.

De leden van de raad waren voor de officiële opening van de Jeugdkliniek in Tiel regelmatig op de hoogte gehouden voor wie de Jeugdkliniek precies bedoeld was en wat men ging doen. Tevens is de raad nog bezig om hier ook een spreekuur voor de cliënten op te zetten.

Jeugdkliniek in Tiel

Voor het Cliententevredenheidsonderzoek en de Brandveiligheid heeft de raad ook aandachtspunten naar voren gebracht. De raad heeft een goed gesprek gevoerd met de vertegenwoordiger Sander Otto van het Zorgkantoor. Hieruit is naar voren gekomen dat er in 2011 meer gesprekken zullen plaatsvinden.

Voor het eerst is een afgevaardigde van de raad op verzoek van de afdeling Inkoop en de Facilitair medewerker regio zuid mee geweest naar 3 bezoeken aan voedingsleveranciers om mede te adviseren welke leverancier het meest geschikt is voor IrisZorg. Dit was een fijne ervaring. Ook heeft de raad in het jaar 2010 positieve adviezen uitgebracht over: de samenwerkingsovereenkomst Regio Zuid met de GGD; het rapport Veiligheidshuis Rivierenland; de Spullenhulp, een intentie verklaring ten behoeve van de realisatie van opslag, herstel en uitgifte van 2^e handshuisraad voor sociaal kwetsbare mensen.←

colofon

Uitgave van het Basisberaad in de GGz
Nijmegen en omgeving.

Redactie:

Jean Acampo
Elly de Louw
Vincent van Dongen
Mieke van Lunenburg

Wim van der Velden
Miep Bieshaar
Leo van den Berk
Dianne van Dijk

Lay-out:

Elly de Louw

Postadres:

Limoslaan 10
6523 RZ Nijmegen
☎ 024 - 3231202
e.mail: basisberaad@decentering.info